

چالشها و رویدادهای کارگران و مزد گیران (اردیبهشت ۸۴)

زینت میرهاشمی

با گذشت ۱۰۰ سال از تاریخ فعالیت سندیکایی در جنبش کارگری ایران، بار دیگر تشکیل سندیکاها و اتحادیه های کارگری بر تارک فعالیتها و اعتراضهای جنبش کارگران و مزد گیران قرار می گیرد. اولین اتحادیه های کارگران چاپی در ایران در سال ۱۲۸۴ تاسیس شد.

حکومت استبدادی جمهوری اسلامی با تغییر قانون کار، سندیکاها را از این قانون حذف و شوراهای اسلامی را جایگزین آن نمود. بر اساس قانون کار جمهوری اسلامی، «کارگران یک واحد می توانند جهت دفاع از منافع مشروع و حفظ حقوق قانونی خود، یکی از سه موارد شورای اسلامی کار، انجمن صنفی و یا نمایندگان کارگران را داشته و هیچ یک از نهادهای سه گانه نمی توانند به طور همزمان در یک واحد تولیدی فعالیت داشته باشند.»

۱۱ اردیبهشت ۸۴ مصادف با صدمین سالگرد فعالیت سندیکایی در جنبش کارگری ایران است. کارگران ایران در روز کارگر صدمین سال آن را گرامی داشتند.

در اردیبهشت ماه همزمان با روز کارگر، رویدادهای مهمی در جنبش کارگران و مزد گیران در ایران اتفاق افتاد. این رویدادها از جنبه کیفیت و سازمان یابی جایگاه ویژه ای در این جنبش خواهد داشت.

با تصویب تعیین حداقل دستمزد در سطح بسیار ناچیزی در شورای عالی کار، زمزمه های اعتراضهای کارگری شکل گسترده ای یافت. کارگران و مزد گیران روز اول ماه مه (۱۱ اردیبهشت) این روز را فرصتی برای اعتراض به این دستمزد، و بیان مطالبات شان تبدیل کردند.

به کارگران اجازه برگزاری تظاهرات در فضای باز و در مرکز شهر داده نشد. خانه دولتی کارگر با استفاده از فرصت و نزدیک بودن به انتخابات نمایشی رئیس جمهوری، با قصد تبدیل میتینگ روز کارگر به میتینگ تبلیغاتی کاندیدا توری رفسنجانی و حمایت از محجوب، روز کارگر را در سالن سرپوشیده ۱۲ هزار نفری آزادی برگزار کرد. بند آخر قطعه نامه خانه کارگر حمایت از هاشمی رفسنجانی برای ریاست جمهوری بود. این نهاد زرد کارگری، از برگزاری این میتینگ دو هدف داشت. یک استفاده به نفع رفسنجانی و دوم حبس کارگران در سالن سرپوشیده که صدای اعتراض آنها را کسی نشنود.

اما سیر حوادث در این روز بر اقبال محجوب خوش نیفتاد و این سرسپرده نظام از حول حلیم افتاد توی دیگ.

اعضای قدیمی صنف کفاشان - با سابقه فعالیت ۶۰ ساله خود با اشاره به کاهش هر روزه حقوق کاری گفت: «صوبات مجلس در زمینه حذف مقررات کار و وجود کارگران قراردادی، نشانگر وجود آینده های تاریک است.» همین منبع به نقل از یکی از اعضای اصلی سندیکای شرکت واحد بیان کرد

که صبح روز یکشنبه ۱۱ اردیبهشت نزدیک به هزار نفر از کارگران عضو سندیکای شرکت واحد به وزارت کار و امور اجتماعی مراجعه و با کربمی - معاون وزیر کار - دیدار و گفت و گو کرده و از سوی معاون وزیر کار قبول مساعد ادامه مذاکرات با سندیکا را گرفته اند.

رویداد روز کارگر، ابعادی گسترده یافت طوری که مسئولان خانه کارگر مجبور به اعتراف به بی ابرویی خود در رسانه های کشور شدند. حسن حمزه ای دبیر اجرایی خانه کارگر غرب تهران اعلام کرد که به زودی «تشکیلات خانه کارگر با برنامه ریزی مناسب در تجمع جدیدی نسبت به حرکت گروهک مذکور پاسخ خواهد داد.» وی با تاکید بر این که «خانه کارگر» هیچگاه شعار علیه دولت و مسئولان کشور نمی دهد گفت که «با وجود آن که رئیس کانون عالی شوراهای اسلامی کار در سخنرانی خود از کارگران خواست که شعارهای انحرافی را همراهی نکنند، جمعیت حاضر در ورزشگاه ناآگاهانه با تصور این که شعارهای خانه کارگر را همراهی می کنند، گروهک مذکور را همراهی می کردند.»

یک روز بعد از این رویداد مهم، در روز دوشنبه ۱۲ اردیبهشت، وزارت کار، هیأت موسس احیای سندیکاها کارگری را غیر قانونی اعلام کرد. این امر در حالی صورت گرفت که، دولت ایران در رابطه با سازمان بین المللی کار به تغییر تشکلهای موجود که وابسته به حکومت هستند و به ایجاد تشکلهای مستقل کارگری تعهد داده

است. در نشستهای بین نمایندگان این سازمان و رژیم ایران، کسانی که شرکت می کنند فریبکارانه خود را نماینده کارگران و یا سندیکاها معرفی می کنند. در حالی که در داخل ایران فعالیت سندیکایی و حق تشکل غیر از شوراهای اسلامی کار ممنوع است. در اصل ۸۷ منشور سازمان جهانی کار آمده است «هر کارگری حق دارد که برای دفاع از منافع خویش با دیگران تشکلهای خود را به وجود آورد.» علیرغم این، وزارت کار روز دوشنبه ۱۲ اردیبهشت، هیأت موسس احیای سندیکاها کارگری را غیر قانونی اعلام کرد. تعدادی از کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی تهران، برای ایجاد تشکل مستقل خود دست به ایجاد هیات موسس احیای سندیکاها شرکت واحد زده اند. در حالی که تعداد زیادی از کارگران این شرکت عضو این هیات موسس هستند، وزارت کار آن را غیر قانونی اعلام کرد. دلیل ارائه شده از طرف وزارت کار، وجود تشکلهای شوراهای اسلامی کار در این واحد و این که کارگران نمی توانند بیشتر از یک تشکل داشته باشند. با وجود شوراهای اسلامی و امتیازهای دولتی که پشتیبان عوامل قدرت در این نهادهای فرمایشی است، وزارت کار رژیم با این اقدام اخیر، قصد دارد تشکل یابی مستقل کارگران را تبدیل به رویا ساخته و آن را در نطفه خفه کند. خانه کارگر و شوراهای اسلامی کار منافعشان در جناحهای موجود در قدرت چنان تنیده است که منافع حفظ نظام را بر منافع کارگران ترجیح می دهند.

به دنبال غیر قانونی شناخته شدن هیات موسس سندیکاها شرکت واحد اتوبوسرانی از طرف وزارت کار، کارگزاران خانه دولتی کارگر، در برابر فعالان سندیکایی خط و نشان کشیدند. علی اکبر عیوضی دبیر اجرایی خانه کارگر شرق تهران، روز سه شنبه ۱۳ اردیبهشت، سندیکای کارگران شرکت واحد را غیر قانونی و اعضای آن را به «فعالیت گروهکی» و علیه «نظام» متهم کرد.

غیر قانونی اعلام شدن فعالیت هیأت موسس سندیکای کارگران شرکت اتوبوسرانی، فرصتی به فالانتهای وابسته به خانه دولتی کارگر و شوراهای اسلامی کار برای سرکوب کارگران داد. تهدیدهای مسئولان خانه کارگر و اعضای «شوراهای اسلامی کار» علیه فعالان سندیکایی شرکت اتوبوسرانی زمینه های چنین سرکوبی را از قبل نشان می داد. مسئولان خانه کارگر که از اعتراض کارگران در روز اول ماه مه در ورزشگاه آزادی دلخور و زخمی شده هستند با سازماندهی

بقیه در صفحه ۶